

Välkommen till ett biparadis

– Här trivs många olika personligheter

Många tror att alla bin är tama och bor i bikupor. Men i Sverige finns cirka 300 arter av vildbin och allihop behöver olika saker – olika sorters mat och olika sorters boplatser. Här har vi skapat en inbjudande plats för vilda bin och andra insekter som hjälper blommorna.

Tama bin är väldigt bra att ha, till exempel för att få honung. Men det finns också många **vilda** bin som är jätteviktiga, både för oss och för blommorna. Ett slags vildbin är humlorna, som lever tillsammans i stora familjer med en drottning, precis som tam-bina. Resten av vildbina bor ensamma och klarar sig själva.

OLIKA LIVSSTILAR. Vissa bin lever bara på en enda slags växt, exempelvis blålocks-biet som flyger från blålocka till blålocka. Några bin tapetserar sina barnkammare med särskilda blad – ett av dem är rosen-tapetserarbiet som knipsar av blad från rosenbuskar för att inreda sina bohål med. Det finns också ett helt gäng som lever på att lura andra bin, de kallas gökbin eftersom de lägger ägg i andras bon precis som fågeln gök.

PARADIS AV SAND OCH BLOMMOR.

För att alla de här olika små varelserna ska kunna överleva behövs många olika sorters mat och bostäder. Därför har Växjö stift skapat ett biparadis här. Vi har byggt sand-bäddar där många bin kan gräva bohålor och sått in ängsblommor där många bin kan hitta mat.

BIN HJÄLPER BLOMMORNA... I blommorna finns ett pulver som kallas pollen. Det fungerar ungefär som människornas spermier. När pollen kommer från en blomma till en annan blomma kan ett frö bildas, och ur fröet kan en ny blomma växa. Men hur ska pollen ta sig från en blomma till en annan? Blommorna kan ju inte gå och hälsa på varandra. Här behöver de insekternas hjälp. När ett bi dricker nektar ur en blomma fastnar pollenkorn i biets päls. De följer med när biet flyger vidare till nästa blomma.

.... OCH BLOMMORNA HJÄLPER BINA

Bin lever av nektar, en söt saft som de dricker ur blommorna. De tar också med sig pollen hem till sina barn. Bi-barn kan

inte flyga utan är små tjocka larver. De måste äta massor av pollenpulver för att bli vuxna och själva kunna flyga från blomma till blomma. Om du tittar på till exempel en humla kan du ofta se tjocka gula klumpar på benen. Det är pollen som humlan har samlat för att mata larverna med.

MÅNGA BIN ÄR HOTADE. Våra vilda bin lider av både matbrist och bostadsbrist. Därför har så många som en tredjedel av dem hamnat på Sveriges rödlista. Det betyder att deras framtid är osäker. För att förstå hoten mot bin är det viktigt att skilja på vilda bin och tama bin. Våra tama honungsbin har problem med sjukdomar och bekämpningsmedel, men själva arten honungsbi är inte hotad. Däremot är många av Sveriges vilda bin hotade. Flera av dem har försvunnit helt från Sverige under de senaste årtiondena.

BRÅTTOM – BLOMBRIST! I gamla tiders slåtterängar och blommande hagar fanns det gott om mat för många sorters insekter. Under de senaste 100 åren har många av de här markerna vuxit igen. Nära hälften av alla arter som är knutna till det gamla odlingslandskapet är hotade. Om vi skapar fler blommande marker hjälper vi bin och andra insekter. Då hjälper vi samtidigt oss själva, eftersom de här små djuren jobbar hela sommaren med att pollinera frukt och andra grödor som vi behöver.

JAG HJÄLPER OCKSÅ TILL! FAST INTE LIKA MYCKET SOM POLLINERINGSPROFFSEN BINA OCH HUMLORNA.

JAG ÄTER BARA POLLEN FRÅN ÅKERVÄDD.

Vissa bin kan äta från de flesta blommor. Andra är mer petiga med maten och kan bara äta från vissa blommor. Ett exempel är väddsandbiet, som bara äter pollen från åkervädd.

DET ÄR LYXIGT ATT VARA BI - BARNEN ÄTER BARA SÖTA POLLENKORN OCH VI VUXNA DRICKER BARA SÖT NEKTÄRSAFT.

De flesta frukter och bär vi äter har blivit till genom att ett bi har besökt en blomma och haft med sig pollen. Då blir blomman befruktad, eller pollinerad. Bilden visar ett glödsandbi på äppelblomma.

Svenska kyrkan
VÄXJÖ STIFT

Naturvårds
GRUPPEN

Lokala
Naturvårds
satsningen

Text: A. Froster. Layout: T. Johannesson, Naturcentrum 2023 AB. Foto: T. Ivarsson.

Välkommen till ett biparadis

– Här trivs många olika personligheter

Många tror att alla bin är tama och bor i bikupor. Men i Sverige finns cirka 300 arter av vildbin och allihop behöver olika saker – olika sorters mat och olika sorters boplatser. Här har vi skapat en inbjudande plats för vilda bin och andra insekter som hjälper blommorna.

Tama bin är väldigt bra att ha, till exempel för att få honung. Men det finns också många **vilda** bin som är jätteviktiga, både för oss och för blommorna. Ett slags vildbin är humlorna, som lever tillsammans i stora familjer med en drottning, precis som tambina. Resten av vildbina bor ensamma och klarar sig själva.

OLIKA LIVSSTILAR. Vissa bin lever bara på en enda slags växt, exempelvis blålocksbiet som flyger från blålocka till blålocka. Några bin tapetserar sina barnkammare med särskilda blad – ett av dem är rosentapetserarbiet som knipsar av blad från rosenbuskar för att inreda sina bohål med. Det finns också ett helt gäng som lever på att lura andra bin, de kallas gökbin eftersom de lägger ägg i andras bon precis som fågeln gök.

BIN HJÄLPER BLOMMORNA... I blommorna finns ett pulver som kallas pollen. Det fungerar ungefär som människornas spermier. När pollen kommer från en blomma till en annan blomma kan ett frö bildas, och ur fröet kan en ny blomma växa. Men hur ska pollen ta sig från en blomma till en annan? Blommorna kan ju inte gå och hälsa på varandra. Här behöver de insekternas hjälp. När ett bi dricker nektar ur en blomma fastnar pollen i biets päls. De följer med när biet flyger vidare till nästa blomma.

... OCH BLOMMORNA HJÄLPER BINA. Bin lever av nektar, en söt saft som de dricker ur blommorna. De tar också med sig pollen hem till sina barn. Bi-barn kan inte flyga utan är små tjocka larver. De måste äta massor av pollenpulver för att bli vuxna och själva kunna flyga från blomma till blomma. Om du tittar på till exempel en humla kan du ofta se tjocka gula klumpar på benen. Det är pollen som humlan har samlat för att mata larverna med.

INTE BARA BIN POLLINERAR. Bin är väldigt bra på att förflytta runt pollen mellan blommor och de sköter en stor del av pollineringen på jorden. Men det finns också många andra insekter som flyger från blomma till blomma och flyttar omkring pollen. Även fjärilar, blomflugor, skalbaggar och många andra hjälper landskapet att blomma.

MÅNGA BIN ÄR HOTADE. Våra vilda bin lider av både matbrist och bostadsbrist. Därför har så många som en tredjedel av dem hamnat på Sveriges rödlista.

Det betyder att deras framtid är osäker. För att förstå hoten mot bin är det viktigt att skilja på vilda bin och tama bin. Våra tama honungsbin har problem med sjukdomar och bekämpningsmedel, men själva arten honungsbi är inte hotad. Däremot är många av Sveriges vilda bin hotade. Flera av dem har försvunnit helt från Sverige under de senaste årtiondena.

BRÅTTOM – BLOMBRIST! I gamla tiders slåtterängar och blommande hagar fanns det gott om mat för många sorters insekter. Under de senaste 100 åren har många av de här markerna vuxit igen. Nära hälften av alla arter som är knutna till det gamla odlingslandskapet är hotade. Om vi skapar fler blommande marker hjälper vi bin och andra insekter. Då hjälper vi samtidigt oss själva, eftersom de här små djuren jobbar hela sommaren med att pollinera frukt och andra grödor som vi behöver.

BLOMMANDE OCH VINDSKYDDAT PARADIS. Runt våtmarken framför dig har Växjö stift planterat blommande buskar och träd. Tanken är att skapa en skyddad glänta på denna vindpinade ö. Vi har också lämnat döda träd som många insekter behöver för att hitta bostad. Som tur var fanns en stor sälj här sedan tidigare. Säljar blommar tidigt på våren och är livsviktiga för de första bina och andra insekter som vaknar efter vintersömnen. De behöver snabbt få nektar och pollen som de hittar i säljblommorna.

Vissa bin kan äta från de flesta blommor. Andra är mer petiga med maten och kan bara äta från vissa blommor. Ett exempel är vädssandbiet, som bara äter pollen från åkervädd.

De flesta frukter och bär vi äter har blivit till genom att ett bi har besökt en blomma och haft med sig pollen. Då blir blomman befruktad, eller pollinerad. Bilden visar ett glödsandbi på äppelblomma

Förutom mat behöver vildbin bra ställen för att bygga bo åt sina larver. Det kan vara sandig mark, gamla träd eller borrarade hål i så kallade bihotell.

Svenska kyrkan
VÄXJÖ STIFT

Naturvårds
GRUPPEN

LOkala
NAturvårds
satsningen